

הַלְבוֹת שְׁבוּעוֹת פָּרָק ז

א. הַתּוֹבֵעַ חֵבְרוֹ בְּמִמּוֹן שָׁאֵם הוֹדָה בּוֹ יִהְיֶה חַיֵּב לְשֵׁלֶם, וְכֹפֶר וְנִשְׁבַּע, אוֹ שֶׁהִשְׁבִּיעוֹ הַתּוֹבֵעַ, וְכֹפֶר הָרִי זֶה הִנְתַּבֵּעַ חַיֵּב בְּשְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן, אִף עַל פִּי שְׁלֹא עָנָה אָמֵן: שְׁבִשְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן, אֶחָד הַנִּשְׁבָּע מִפִּי עֲצָמוֹ, וְאֶחָד שֶׁהִשְׁבִּיעוֹ אַחֵר וְכֹפֶר אִף עַל פִּי שְׁלֹא עָנָה אָמֵן, חַיֵּב, שֶׁכִּפִּירְתּוֹ אַחֵר שֶׁהִשְׁבִּיעוֹ הַתּוֹבֵעַ, כַּעֲנִית אָמֵן.

ב. תִּבְעוּ בְּמִמּוֹן שָׁאֵם יוֹדָה לוֹ וַיֹּאמֶר כֵּן הִדְבֵּר לֹא יִהְיֶה חַיֵּב לְשֵׁלֶם, כִּגּוֹן שֶׁתִּבְעוּ בְּקִנְס, שְׂאִין אָדָם מִשְׁלֵם קִנְס עַל פִּי עֲצָמוֹ, וְכֹפֶר וְנִשְׁבַּע הָרִי זֶה פְּטוֹר מִשְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן, וְחַיֵּב מִשּׁוֹם שְׁבוּעַת בְּטוּי.

ג. וְכֵן אִם תִּבְעוּ בְּקִרְקָע אוֹ בְּעֶבֶד אוֹ בְּשִׁטָּר, וְכֹפֶר וְנִשְׁבַּע פְּטוֹר מִשְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן; וְחַיֵּב בְּשְׁבוּעַת בְּטוּי, שֶׁהָרִי נִשְׁבַּע עַל שִׁקָּר. וְלָמָּה נִפְטָר מִשְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן, וְהָרִי זֶה אֵלּוּ הוֹדָה הָיָה מִשְׁלֵם מָה שֶׁכֹּפֶר בּוֹ: לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר "בְּפִקְדוֹן, אוֹ-בִתְשׁוּמַת יָד אוֹ בְּגִזָּל, אוֹ, עֲשֵׂק אֶת-עַמִּיתוֹ. אוֹ-מִצָּא אֲבֹדָה" (ויקרא ה, כא-כב), הַכֹּל מִטְּלָטְלִין שָׁאֵם יוֹדָה בָּהֶן יוֹצִיא מִמּוֹן מִתַּחַת יָדוֹ: יוֹצִאוּ קִרְקָעוֹת שְׂאִינָן מִטְּלָטְלִין, וְהָרִי הֵן לְפָנַי בַּעֲלִיָּהֶן וּבַחֲזָקָתָן; וַיִּצְאוּ עֲבָדִים, שֶׁהִקְשׁוּ לְקִרְקָעוֹת, וַיִּצְאוּ שְׁטָרוֹת, שְׂאִין גּוֹפֶן מִמּוֹן.

ד. אֶחָד הַנִּשְׁבָּע, אַחֵר שֶׁתִּבְעוּ בַּעַל הַמִּמּוֹן, אוֹ הַנִּשְׁבָּע מִעֲצָמוֹ, אִף עַל פִּי שְׁלֹא תִבְעוּ. פִּיֶּצֶד: כִּגּוֹן שֶׁקָּדָם וַאֲמַר, לָמָּה אֲתָה הוֹלֵךְ אַחֲרַי, כָּלוּם יֵשׁ לָךְ בְּיָדִי מִמּוֹן, שְׁבוּעָה שְׂאִין לָךְ בְּיָדִי מִמּוֹן הָרִי זֶה חַיֵּב בְּשְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן, הוֹאִיל וְכֹפֶר וְנִשְׁבַּע, אִף עַל פִּי שְׁלֹא תִבְעוּ זֶה.

ה. אֶחָד הַנִּשְׁבָּע לְבַעַל הַמִּמּוֹן עֲצָמוֹ, אוֹ לְשְׁלוּחוֹ הִבָּא בְּהִרְשָׁאתוֹ שֶׁשְׁלוּחוֹ שְׁלֹא אָדָם, כְּמוֹתוֹ. וַאֲיֵנוּ חַיֵּב בְּשְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן, עַד שִׁשְׁבִּיעוֹ בְּלָשׁוֹן שֶׁהוּא מְכִירָה.

ו. הַנִּשְׁבָּע שְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן בְּמִזִּיד אִף עַל פִּי שֶׁנִּשְׁבַּע לְשִׁקָּר, וְהִתְרוּ בּוֹ עֲדִים בְּשַׁעַת שְׁבוּעָתוֹ אֵינּוּ לוֹקָה, אֲלֵא מִבִּיא אֲשָׁמוֹ בְּלִבָּד: שֶׁהָרִי הַכְּתוּב הוֹצִיאוֹ מִכָּלל מַחֲיָבִי מִלְּקוּת, וְחֵיבּוֹ אֲשֶׁם בֵּין בְּזִדּוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה, כְּמוֹ שֶׁבֹאֲרָנוּ.

ז. כֹּפֶר וְנִשְׁבַּע אַרְבָּעָה אוֹ חֲמִשָּׁה פְּעָמִים, אוֹ שֶׁהִשְׁבִּיעוֹ הַתּוֹבֵעַ אַרְבָּעָה וְחֲמִשָּׁה פְּעָמִים, וְהוּא כּוֹפֶר עַל כָּל אַחַת וְאַחַת, בֵּין בְּבֵית דִּין בֵּין שְׁלֹא בְּבֵית דִּין הָרִי זֶה חַיֵּב קֶרֶבֶן אֲשֶׁם עַל כָּל שְׁבוּעָה וְשְׁבוּעָה: שְׁאֵלּוּ הוֹדָה אַחֵר שֶׁכֹּפֶר הָיָה חַיֵּב לְשֵׁלֶם, אִף עַל פִּי שֶׁכֹּפֶר בְּבֵית דִּין; וְנִמְצָא פּוֹטֵר עֲצָמוֹ בְּכָל כְּפִירָה וְכִפִּירָה מִן הַתְּשְׁלוּמִין, וְלִפְיָכָּךְ חַיֵּב עַל כָּל שְׁבוּעָה וְשְׁבוּעָה.

ח. הָיוּ חֲמִשָּׁה תּוֹבְעִין אוֹתוֹ וַאֲמָרִין לוֹ, תֵּן לָנוּ פְּקָדוֹן שִׁישׁ לָנוּ בְּיָדְךָ, שְׁבוּעָה שְׂאִין לָכֶם בְּיָדִי אֵינּוּ חַיֵּב אֲלֵא קֶרֶבֶן אֶחָד; שְׁבוּעָה שְׂאִין לָךְ בְּיָדִי, לֹא לָךְ, וְלֹא לָךְ, וְלֹא לָךְ, וְלֹא לָךְ חַיֵּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

ט. אָמַר לוֹ חֵבְרוֹ, תֵּן לִי פְּקָדוֹן וְתִשְׁוּמַת יָד וְגִזָּל וְאַבְדָּה שִׁישׁ לִי בְּיָדְךָ, שְׁבוּעָה שְׂאִין לָךְ בְּיָדִי אֵינּוּ חַיֵּב אֲלֵא אַחַת; וְאַפְלוּ הָיָה לוֹ בְּיָדוֹ פְּרוּטָה אַחַת מִכָּלָן, הָרִי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין וְחַיֵּב. שְׁבוּעָה שְׂאִין לָךְ בְּיָדִי פְּקָדוֹן וְתִשְׁוּמַת יָד וְגִזָּל וְאַבְדָּה, חַיֵּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

י. תֵּן לִי חֲטִים וְשַׁעוֹרִים וְכִסְמִין שֵׁשׁ לִי בִידֶךָ, שְׁבוּעָה שְׁאִין לָךְ בְּיָדִי אֵינוֹ חַיֵּב אֲלָא אַחַת; שְׁבוּעָה שְׁאִין לָךְ בְּיָדִי חֲטִים וְשַׁעוֹרִים וְכִסְמִין חַיֵּב עַל כָּל אַחַת וְאַחַת.

יא. הָיוּ חֲמִשָּׁה תּוֹכְעִין אוֹתוֹ וְאוֹמְרִין לוֹ, תֵּן לָנוּ פְקָדוֹן גָּזֹל וְאַבְדָּה וְתִשׁוּמַת יָד שֵׁשׁ לָנוּ בִידֶךָ, וְאָמַר לְאַחַד מֵהֶן, שְׁבוּעָה שְׁאִין לָךְ בְּיָדִי פְקָדוֹן וְגָזֹל וְאַבְדָּה וְתִשׁוּמַת יָד, וְלֹא לָךְ, וְלֹא לָךְ, וְלֹא לָךְ, וְלֹא לָךְ הָרִי זֶה חַיֵּב עַל כָּל טַעֲנָה וְטַעֲנָה, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד; וְנִמְצָא זֶה חַיֵּב עֲשָׂרִים אֲשָׁם.

יב. טָעַן שְׁאֵבֶד הַפְּקָדוֹן, אוֹ כָּפַר בּוֹ, וְנִשְׁבַּע, וְאַחֵר כָּף הוֹדָה, וְחָזַר וְטָעַן שְׁאֵבֶד וְנִשְׁבַּע, וְחָזַר וְהוֹדָה מְשַׁלֵּם הַקֶּרֶן הָרִאשׁוֹן, וְחָמֵשׁ אֶחָד עַל כָּל שְׁבוּעָה וְשְׁבוּעָה: שֶׁנֶּאֱמַר "וְחִמַּשְׁתִּיו יֶסֶף עָלָיו" (ויקרא ה, כד), הַתּוֹרָה רִבְתָּה חֲמִשִּׁין הִרְבֵּה עַל קֶרֶן אֶחָד. כִּיצַד: הִיָּה הַקֶּרֶן אַרְבָּעָה וְכָפַר וְנִשְׁבַּע וְהוֹדָה, וְחָזַר וְטָעַן שְׁאֵבֶד וְנִשְׁבַּע וְהוֹדָה, וְחָזַר וְטָעַן שְׁאֵבֶד וְנִשְׁבַּע וְהוֹדָה מְשַׁלֵּם שְׁבַעָה. וְכֵן כָּל כִּיּוּצָא בְּזֶה.

יג. פָּחוֹת מִפְּרוּטָה, אֵינוֹ מְמוֹן; לְפִיכָךְ הַתּוֹכֵעַ חִבְרוּ בְּפָחוֹת מִפְּרוּטָה, אוֹ בְּפָחוֹת מִשְׁוֵה פְּרוּטָה, וְכָפַר וְנִשְׁבַּע פְּטוּר מִשְׁבוּעַת הַפְּקָדוֹן, וְחַיֵּב בְּשְׁבוּעַת בְּטוּי.